

Kasvisten vaatimustenmukaisuusvalvonta tuotaessa tuoreita kasviksia EU:n ulkopuolisista maista

Yleistä

Tuoreiden hedelmien ja vihannesten laatuvaatimuksia koskevista maahantuonnin ehdoista on säädetty hedelmä- ja vihannesalan yhteisestä markkinajärjestelystä 28 päivänä joulukuuta 1996 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 2200/1996. Edellä mainitun asetuksen liitteessä 1 on lueteltu ne tuotteet, joita vaatimustenmukaisuustarkastus koskee. (Luettelo jäljempänä.)

Tarkastusmenettelystä on säädetty kaupan pitämisessä hedelmä- ja vihannesalalla sovellettavista vaatimustenmukaisuustarkastuksista 12 päivänä kesäkuuta 2001 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 1148/2001.

Tuoreiden kasvisten maahantuonnin ehdot

Maahantuotaessa tuotteiden on vastattava kaupan pitämistä koskevia vaatimuksia. EU:n komissio vahvistaa kutakin tuotetta koskevat vaatimukset asetuksilla, joissa on esitetty yksityiskohtaiset tuotteen laatuvaatimukset.

Luettelo vihannes- ja hedelmälajeista, joilta vaaditaan tuonnissa vaatimustenmukaisuustarkastus- tai -todistus

Tuoreena kulutettavaksi tarkoitetut

Aprikoosi, avokado, latva-artisokka, herkkusieni (viljelty), herne, kesäkurpitsa, keräkaali, kiivi, kirsikka, kukkakaali, kasviuonekurkku, luumu, mansikka, meloni, munakoiso, nektariini, omena, paprika, parsa, papu, persikka, pinaatti, porkkana, purjo, päärynä, sitrushedelmät (mm. appelsiini, sitruuna, mandariini, satsuma ja muut pikku-sitrukset), ruotiselleri, salaattisikuri, salaatti, sipuli, tomaatti, ruusukaali, vesimeloni, valkosipuli, viinirypäle, saksanpähkinä ja hasselpähkinä. Lisäksi rusina ja korintti riskinarviointiin perustuen.

Tullin tehtävä

Tullin tehtävänä on valvoa ja tarkastaa, että kuluttajille tuoreena EU:n ulkopuolisista maista toimitettavat, vaatimustenmukaisuustarkastuksen piiriin kuuluvat tuotteet täyttävät EU:n asettamat kaupan pitämistä koskevat vaatimukset, ennen kuin ne luovutetaan vapaaseen liikkeeseen. Sisämarkkinoilla Tulli valvoo EU-maista toimitettavien tuotteiden vaatimustenmukaisuutta pistokokein tuojien varastoilla.

Vaatimustenmukaisuustodistus

Osoituksena siitä, että tuotteet tai tuote-erä vastaa vaatimuksia, tuote-erällä täytyy olla voimassa oleva vaatimustenmukaisuustodistus ennen vapaaseen liikkeeseen laskemista. Vaatimustenmukaisuustodistuksen tuontia varten voi antaa tarkastuksen perusteella:

- EU:n komission hyväksymän kolmannen maan toimivaltainen viranomainen. Hyväksytyjä kolmansia maita ovat (syyskuu 2007) Sveitsi, Marokko, Etelä-Afrikka, Israel, Intia, Uusi-Seelanti, Senegal. Kenia ja Turkki. Tulli tarkastaa kolmannen maan antamat todistukset ja tekee sen lisäksi pistokoetarkastuksia.
- Jos maahantuojalla ei tuontivaiheessa ole esittää edellä mainittua todistusta, Tullin vaatimustenmukaisuustarkastaja suorittaa tarkastuksen ja myöntää hyväksyttävälle erälle vaatimustenmukaisuustodistuksen (tullilomake 672 sr -03) luovutusmenettelyn jatkamista varten.

Tulliviranomainen voi sallia erän maahantuonnin ilman vaatimustenmukaisuus-tarkastusta ja –todistusta riskinarvioon perustuen. Pienet erät tai vähäisen vaatimustenvastaisuusriskin sisältävät erät voidaan jättää fyysisesti tarkastamatta (Tullin valvontasuunnitelma). Kaikissa tapauksissa tehdään kuitenkin asiakirjatarkastus. Päätöksen tarkastamatta jättämisestä tekee kuluttajansuojatarkastaja, joka merkitsee asian käsittelijälle tiedoksi.

Vaatimustenmukaisuustarkastuksen suorittaminen

Vaatimustenmukaisuustarkastus suoritetaan pääsääntöisesti maahantuojien varastoilla, kun erä on purettu ja koko erä on tarkastettavissa. Vain poikkeustapauksissa tarkastus voidaan suorittaa esim. satama-alueella. Luovutusmenettely on keskeytettyä vaatimustenmukaisuustarkastuksen ajan, ja vasta hyväksytyt tarkastuksen ja myönnetyn todistuksen jälkeen luovutusmenettelyä voidaan jatkaa.

Vaatimustenmukaisuustarkastus käsittää:

- asiakirjatarkastuksen, jolloin suoritetaan myös riskinarviointi
 - ? tunnistustarkastuksen, jossa todetaan asiapapereiden ja erän yhdenmukaisuus
 - fyysisen tarkastuksen, joka on tietyn otannan silmämääräinen tarkastus.
- Erästä tarkastetaan yleensä vähintään kolme laatikkoa.
Jos tarkastus vaatii laboratoriomääryksiä (esim. liukoinen sokeri, kosteuspitoisuus), erästä otetaan näyte Tullilaboratorioon analysoitavaksi.

Tarkastajan pätevyysvaatimukset

Tuontitarkastuksen saa suorittaa ja todistuksen myöntää tarkastaja, jolla on Tullilaboratorion antama vaatimustenmukaisuustarkastajan koulutus.

Tarkastajan päätökset

Tarkastaja voi tarkastuksen perusteella antaa

- 1) vaatimustenmukaisuustodistuksen, jolloin luovutusmenettelyä voidaan jatkaa
- 2) hylkäyspäätöksen, jolloin erä ei täytä kaupan pitämistä koskevia vaatimuksia ja luovutusmenettely pysyy keskeytettynä

Jos maahantuojalla haluaa kunnostaa erän esim. lajittelemalla, Tulli uusintatarkastuksella toteaa, että erä lajittelun jälkeen täyttää vaatimukset ja antaa vaatimustenmukaisuustodistuksen luovutusmenettelyn jatkamista varten. Jos erää ei haluta kunnostaa, se voidaan jättää tullaaamatta vapaaseen liikkeeseen Suomessa ja palauttaa ulkomaiselle myyjälle tai viedä ns. kolmanteen maahan. Jos taas erää ei kunnostamallakaan saada määräysten mukaiseksi, erä hävitetään Tullin valvonnassa asiakkaan kustannuksella.

Maksut

Tulli kantaa maksuja suorittamistaan vaatimustenmukaisuustarkastuksista ja antamistaan todistuksista. Vaatimustenmukaisuustarkastuksista perittävässä maksuissa on huomioitu samalla käyntikerralla mahdollisesti tehtävät kasvinterveystarkastukset.